

Europæisk kornfestival hyldede diversiteten

Kornentusiaster fra 15 lande, flere end 50 oplæg og en demomark med 200 sorter/populationer synliggjorde den store diversitet i korn, som kun udnyttedes i begrænset omfang.

Af Karen Munk Nielsen, Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Korn fylder en stor del af landbrugsarealet, og derfor har det betydning, hvordan vi dyrker og spiser det. Der er brug for diversitet, og vi må ikke miste den viden, der ligger gemt i fortidens korn.

Med disse ord blev to dages Europæisk Kornfestival skudt i gang på Kalø Økologisk Landbrugsskole i slutningen af juni under overskriften: Let's Cultivate Diversity.

Og der blev nørdet både i bund og i bredden af de flere end 300 økologiske landmænd, forældre, bagere, forskere, møllere og virksomheder, der kom fra alle verdenshjørner.

Flerårig rug

Med rug som eksempel fortalte Virginia Nichols fra Aarhus Universitet om potentialer ved at dyrke flerårigt korn. I naturen er 94 procent af alle planter flerårige. I landbruget er det 18 procent, og i brødkorn er tallet 0.

Flerårige planter har fordele i forhold til ressourceudnyttelse, som vi ikke har knækket koden til i korndyrkningen. Men vi er på vej, forstår man på Virginia Nichols.

- I stedet for at pløje, så og høste, kan man pløje, så og høste, høste, høste. Kerneudbyttet i flerårig rug er ikke højt - ca. 1,5 ton/ha om året - men det skal ses i sammenhæng med færre omkostninger til etablering og de andre værdier, man høster, konstaterer hun.

Hun peger bl.a. på den helt gratis gør-det-selv-efterafgrøde, som rugen udgør efter høst, hvor den desuden kan afgræsses

”Flerårige kornafgrøder er på vej. I stedet for at pløje, så og høste, kan man pløje, så og høste, høste, høste.

Virginia Nichols,
Aarhus Universitet

og fungere som foderafgrøde. Større kulstofbinding er også en gevinst ved flerårige arter.

Korn på kamme

Tyske David Turiel havde etableret storparceller med rug, hvede og havre i dobbeltrækker på kamme. Resultatet imponerede sammenlignet med parcellerne omkring, til trods for at de kamdyrkede parceller hverken var pløjet eller gødsket. Familien Turiel har udviklet og sæl-

Foto: Karen Munk Nielsen

Fra venstre flerårig rug, linjesort og hybrid. Kernerne af flerårig rug er tydeligt mindre end de forædlede sorter.

ger redskaber til denne dyrkningsform, som på tysk kaldes dammkultur.

Afgrøderne dyrkes på de samme kamme år efter år i et pløjefrit system. Mellem kamme kan man etablere efterafgrøder. Vil man dyrke kløvergræs i sædskiftet, kan man pløje og jævne marken de pågældende år. Kamme giver en tidligere opvarmning af jorden, en bedre vandholdende og drænende evne og en større rodvolumen.

Havre med høstmus og slanger

I Finland forsker Annika Michelsen i gamle landracer af havre. Karakteristisk for disse er strå længde på 1-1,3 meter og et markant større rodsystem end moderne sorter og dermed også større kulstoffangst og rigere mikroliv i jorden. Traditionelt bestod et finsk dyrkningssystem af havre samdyrket med turnips og forårssået vinterrug. Når havren var høstet, kunne man høste turnips, og efterfølgende kunne rugen afgræsses og give kernehøst året efter.

Som et kuriosum fortalte Annika, at der tidligere levede både slanger og høstmus i finske kornmarker, men at det ikke længere er tilfældet. Høstmus er afhængige af en strå længde på mere end 80 cm.

Festivalen var arrangeret af den europæiske organisation Let's Liberate Diversity og danske Landsorten.

Foto: Karen Munk Nielsen

David Turiel fortæller om 'dammkultur' - en dyrkningsform på kamme uden brug af plov.

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

økologi - Inspiration for landbruget | 9